

Komunikat prasowy

Luksemburg, 15 listopada 2019 r.

W zwalczaniu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe UE poczyniła do tej pory niewielkie postępy – stwierdzili unijni kontrolerzy

Działania podejmowane przez UE w dziedzinie walki z drobnoustrojami lekoopornymi, w szczególności bakteriami opornymi na antybiotyki, przyniosły do tej pory niewiele rezultatów – stwierdzono w nowo opublikowanym sprawozdaniu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego. Kontrolerzy stwierdzili, że **wprawdzie dzięki tym działaniom udało się osiągnąć pewne postępy, zwłaszcza w kwestiach weterynaryjnych, istnieje jednak niewiele dowodów na to, by udało się zmniejszyć obciążenia zdrowotne związane z opornością.**

Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe występuje w sytuacji, gdy bakterie, wirusy, pasożyty lub grzyby nabywają oporności na leki, które wcześniej gwarantowały skuteczne leczenie. Każdego roku w UE zakażenia wywołane przez bakterie lekooporne prowadzą do śmierci około 33 000 ludzi i skutkują stratami ekonomicznymi rzędu 1,5 mld euro ze względu na dodatkowe koszty opieki zdrowotnej i utratę produktywności. Zwalczanie drobnoustrojów wielolekoopornych jest zadaniem złożonym i wymaga przyjęcia zintegrowanego podejścia „Jedno zdrowie”, które obejmuje jednocześnie zdrowie ludzi i zwierząt oraz środowisko.

Kontrolerzy ocenili, w jaki sposób Komisja Europejska i agencje UE zarządzają najważniejszymi działaniami i gospodarują zasobami w dziedzinie zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe. Przeanalizowali wsparcie Komisji na rzecz działań państw członkowskich podejmowanych w ramach podejścia „Jedno zdrowie” oraz sprawdzili, w jaki sposób Komisja przyczyniła się do promowania rozważnego stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych u zwierząt. Przyjrzyli się również unijnemu wsparciu na rzecz badań naukowych w tej dziedzinie.

– Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego – stwierdził Nikolaos Milionis, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za to sprawozdanie. – Poczyniono wprawdzie pewne postępy w kwestiach

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

weterynaryjnych, lecz Komisja Europejska powinna wspólnie z państwami członkowskimi podjąć bardziej stanowcze działania w celu wyeliminowania tego rosnącego zagrożenia.

Kontrolerzy stwierdzili, że unijne wsparcie na rzecz usprawnienia podejścia „Jedno zdrowie” stosowanego przez państwa członkowskie w kontekście problemu oporności było wartościowe. W szczególności dzięki temu wsparciu podejmowano lepiej uzasadnione decyzje strategiczne. Ułatwiło ono też współpracę i wymianę informacji między państwami członkowskimi. Niemniej zdaniem kontrolerów, jeśli chodzi o wspieranie walki z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe, możliwe jest osiągnięcie większej synergii dzięki ukierunkowanym efektywnym kosztowo inwestycjom. Kontrolerzy zwrócili ponadto uwagę na luki w monitorowaniu poczynionych postępów i w nadzorze zakażeń związanych z opieką zdrowotną, co może spowolnić działania w zakresie zwalczania oporności. Uznali również, że dane naukowe na temat występowania i rozpowszechnienia oporności w środowisku są niewystarczające.

Kontrolerzy Trybunału stwierdzili, że weterynaryjne środki przeciwdrobnoustrojowe zaczęto stosować w bardziej rozważny sposób w większości państw członkowskich UE, choć między poszczególnymi państwami występowały różnice w tym zakresie. Zmiana ta stanowi kluczowy element w procesie zwalczania oporności. Niemniej zdaniem kontrolerów konsumpcja określonych środków przeciwdrobnoustrojowych jest wciąż za duża. W nowych unijnych przepisach dotyczących weterynaryjnych produktów leczniczych i pasz leczniczych wyeliminowano pewne wykryte wcześniej uchybienia. Utrzymują się jednak inne problemy: trudności, jakie napotykają państwa członkowskie przy gromadzeniu danych, a także luki w monitorowaniu występowania bakterii lekoopornych w artykułach spożywczych i u zwierząt. Kontrolerzy stwierdzili, że wprowadzenie przyszłej wspólnej polityki rolnej stanowi szansę dalszego wzmocnienia unijnych ram zwalczania drobnoustrojów wielolekoopornych.

Budżet UE jest głównym źródłem finansowania inwestycji w badania naukowe dotyczące oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe. Niemniej do tej pory nie udało się osiągnąć żadnego przełomu, jeśli chodzi o odkrycie nowych klas takich środków. Ponadto kontrolerzy zauważyli, że Komisja nie przeprowadziła kompleksowej oceny swojego wsparcia na rzecz badań naukowych (a tymczasem wsparcie tego rodzaju stanowi ponad 99% środków z budżetu UE przeznaczanych na problem oporności). Wreszcie, brak jest konkretnych inicjatyw UE, które odpowiednio zaradziłyby niedoskonałościom rynku zniechęcającym podmioty sektora prywatnego do podejmowania badań w zakresie zwalczania oporności.

Na podstawie swoich ustaleń kontrolerzy sformułowali szereg zaleceń mających na celu poprawę unijnej reakcji na problem oporności. Zalecenia te zakładają w szczególności:

- zwiększenie wsparcia na rzecz państw członkowskich;
- promowanie rozważnego stosowania weterynaryjnych środków przeciwdrobnoustrojowych i lepsze monitorowanie oporności;
- udoskonalenie strategii na rzecz promowania badań naukowych w UE nad opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Informacje dla redaktorów

Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe stanowi poważne globalne zagrożenie dla zdrowia, rozwoju i bezpieczeństwa żywności. Ostatecznie zwalczanie oporności polega na podjęciu następujących dwóch istotnych wyzwań: dopilnowaniu, by istniejące środki stosowano w sposób bardziej rozważny i wydajny, a także odkrywaniu i udostępnianiu nowych środków dzięki działaniom w zakresie badań naukowych i rozwoju.

W 2017 r., po publikacji globalnego planu działania WHO, Komisja Europejska przyjęła europejski plan działania „Jedno zdrowie” na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe. Uwzględniono w nim działania dotyczące kwestii zdrowotnych, weterynaryjnych i środowiskowych.

Sprawozdanie specjalne nr 21/2019 pt. „Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe – zagrożenie zdrowotne, które pozostaje problemem dla UE, pomimo postępów w sektorze hodowli zwierzęcej” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE.

Trybunał przedstawia swoje sprawozdania specjalne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE, a także innym zainteresowanym stronom, w tym parlamentom narodowym, podmiotom związanym z danym sektorem i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego. Zdecydowana większość zaleceń formułowanych w tych sprawozdaniach jest wprowadzana w życie.

Kontakt dla dziennikarzy zainteresowanych tym sprawozdaniem

Vincent Bourgeais – E-mail: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

Tel. (+352) 4398 47502 / Tel. kom.: (+352) 691 551 502